

Kronik

RIDEKUNST I ÅRHUNDREDER

Den 18. marts 1987 åbnedes på Det kongelige Bibliotek en udstilling "Ridekunst i århundreder".

I 1986 blev Anne Grethe Jensen verdensmester i dressurridning på den navnkundige Marzog.

Denne og tidligere sportslige triumfer ved olympiaden i 1984 i Los Angeles og ved europamesterskabet i 1983, har skabt interesse for dressurridning selv i kredse, der ikke direkte har forbindelse med ridesporten.

På Det kongelige Bibliotek findes der - i kraft af bibliotekets lange historie - en samling af bøger og håndskrifter om ridekunsten eller skoleridningen, sådan som den udfoldede sig fra 1500-tallet til og med det 18. århundrede.

Den dressurridning man kan glæde sig over i fjernsynet eller på ridebanerne i dag har sine kulturelle rødder. Noget de fleste af de antagelig 60.000 mennesker, der i dag er organiseret i rideklubber rundt i landet, nok ved, men vist sjældent spekulerer dybere over.

På Det kongelige Bibliotek har vi derfor fundet det passende, ud fra en kulturhistorisk synsvinkel, at gøre opmærksom på ridningens århundredlange fortid ved at vise et udvalg af de be-

tydeligste bøger og håndskrifter om ridekunsten.

Som noget særligt iøjnefaldende indgik en serie malerier fra 1600-tallets slutning, der viser forskellige øvelser indenfor den høje skole. - Malerierne er venligst udlånt af Rosenberg.

Desuden har udstillingen fra Den Hegelske Ridetøjssamling på Landbohøjskolen lånt en række bid, sporer og andre genstande, der sætter bøgernes og håndskrifternes teorier ind i en praktisk sammenhæng.

Også Rigsarkivet har udlånt et særligt fint håndskrift visende en håndkoloreret forgyldt og forsølvet karruselopstilling.

LANDSUDVALGET FOR INDSAMLING AF FOTOGRAFIER OG DOKUMENTARFILM

Landsudvalget arrangerede 27. februar 1987 et kursus, hvor følgende emner blev behandlet:

1. Ophavs- og fotoretslige problemer. Juridiske aspekter i forbindelse med brug af billeder fra private og offentlige samlinger, ved konsulent, cand.jur. Jørgen Blomqvist, KODA.
2. Indtægtsdækket virksomhed m.v., ved fuldmægtig Peter Barslund, Budgetdepartementet.
3. EDB i billedsamlinger. Orientering ved forskningsbibliotekar Henrik Dupont, Det kongelige Biblioteks Kort- og Billedafdeling; tænkt som oplæg til et eventuelt symposium om emnet.

Kurset var velbesøgt, ca. 60 deltagere. Fra Landsudvalgets arbejdsgruppe deltog førstebibliotekar Ib Rønne Kejlbo, forskningsbibliotekar Marie-Louise Berner og overassistent Hans Berggreen; derudover deltog 5 medarbejdere fra Kort- og Billedafdelingen.

Som et foreløbigt resultat blev det på kurset bestemt at nedsætte 2 arbejdsgrupper, der skal beskæftige sig med hhv. pkt. 1 og pkt. 3.

STYREGRUPPER

Den 1. januar 1987 nedsattes en Styregruppe for Publikumsafdelingen med den opgave at skabe overblik over, analysere og stille forslag om nødvendige ændringer i Publikumsafdelingens opgaveløs-

ning, organisation, ledelsesstruktur, arbejdstilrettelæggelse og ressourceforbrug herunder til brug for Moderniseringsprojektets arbejdsgruppe 3. Styregruppen består af bibliotekskonsulenterne Steen Bille Larsen og Ulla Jeppesen og førstebibliotekar Leif Thorsen.

Med virkning fra 1. januar 1987 er der oprettet en Styregruppe for den nyere Udenlandske Samling, der består af de 4 førstebibliotekarer fra Udenlandske Afdeling, Udenlandske Tidsskrifter, Katalogiseringsafdelingen, Udenlandske Afdelings Systematiske Katalog og sektionslederen for Publikumsafdelingens Magasinsektion med henblik på en fælles ledelse om prioritering af liniefunktioner for denne hovedsamling ud fra et institutionelt og samlingsmæssigt helhedssynspunkt.

ERHVERVELSER

Blandt afdelingernes erhvervelser kan følgende fremhæves:

Håndskriftafdelingen

To breve fra H.C. Andersen, nemlig til tandlæge Juan Voss, dat. 6.1.1872, og til fru Dorothea Melchior, dat. 27.5.1874.

Et samlebrev til Christian Jacob Adolf Philipsen fra bibliotekskolleger på Det kongelige Bibliotek, dat. 6.7.1846.

Breve til Henrik Stangerup 1956-1986.

Valdemar Rørdams breve til sin kusine Charlotte Holm 1891-1941.

Johs. Witt-Hansens efterladte papirer.

Marie Hjulers efterladte papirer.

Andreas Winding: Breve til Signe Bodorff 1915-1940.

Breve til Ivan Malinovski 1945-1974.

Breve til Jacob Paludan 1918-1975.

Geert Drachmanns familiearkiv.

En meget særpræget nyerhvervelse, ikke alene et unicum, men enestående i sin art, er en samling af skoledisciples optegnelser fra den af hertug Hans den Ældre oprettede latinskole i Haderslev 1583-85. Hidtil har vi fra datidens skoleliv kun haft notater i

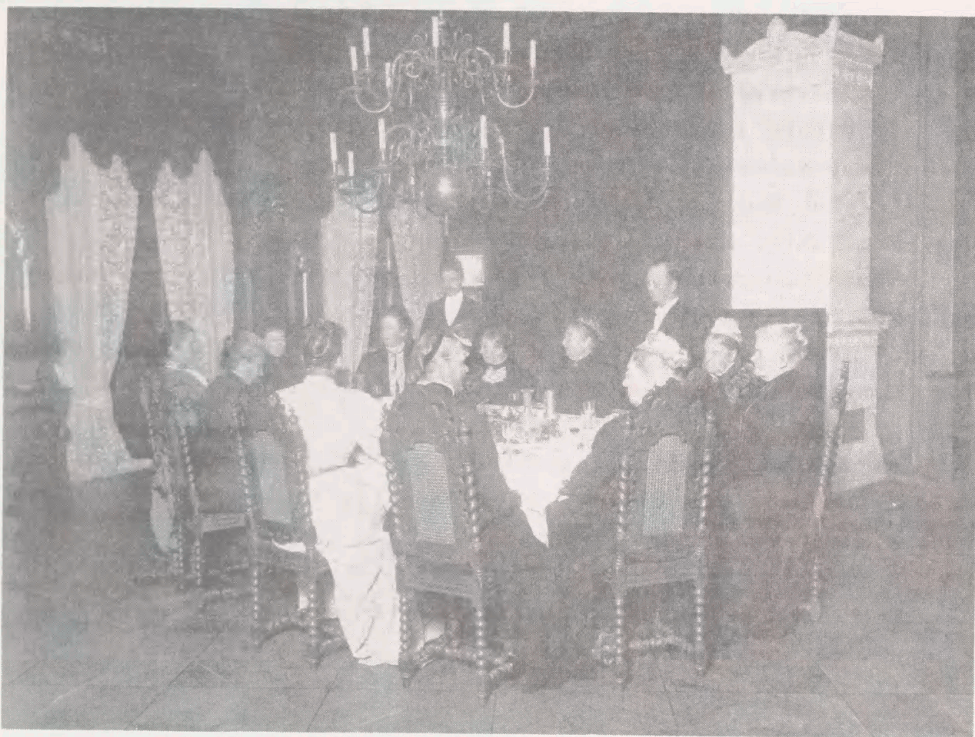

"Stor Digter skal have stor Tandpine!" sagde hun <Fru Tandpine>, "lille Digter lille Tandpine!"

Disse linjer af H.C. Andersen stammer fra det sidste af eventyrerne, Tante Tandpine, der udkom ved juletid 1872. Det kongelige Bibliotek har flere breve, som Andersen har skrevet til sin tandlæge Juan Voss, og har på det sidste erhvervet endnu et, skrevet 6. januar 1872, hvor det bl.a. hedder: "De fire Fortænder, jeg har tilbage, pine og plage mig, og jeg bliver aldrig Menne-ske, før jeg slipper disse. Men hvorledes? Man har sagt mig, at der i den senere Tid vare fundne Midler, med hvilke man aldeles ikke fornåm til Smerte". Dem vil digteren gerne prøve og beder tandlægen om hjælp. - Foto fra 1874.

trykte skolebøger og prins Christians (IV) samtidige stilehefter, som nu er i Rigsarkivet. Det centrale navn er den ellers ukendte Ebbe Christensen, der må have gået på skolen. Det er fragmenter af hans og hans kammeraters notater, der indgår i samlingen. Vi finder her Ebbes diarius, den dagbog enhver elev skulle føre fra dag til dag, samt en liste over kammeraternes navne; endvidere er der ABC, en hymne, latinske læseøvelser etc. Papirerne, der er fundet i gamle bogbind og i mange år har været i privateje, giver et interessant indblik i undervisningens forskellige trin og andre forhold vedrørende skolen. - Litt.: Haderslev Samfundets årsskrift 1958, s. 7-15. - Se illustration på omslaget.

I beretningsperioden er en lang række andre samlinger og enkelte papirer ligeledes indgået i Håndskriftafdelingen. Der kan fra

Middagsbordet på Vemmetofte adelige jomfrukloster ca. 1907. I midten med ryggen til kaminen priorinde Vilhelmine Bardenfleth. Bag hende taffeldækker Jørgen og tjener Hansen. - Erhvervet til Kort- og Billedafdelingen.

perioden nævnes følgende donatorer: Kai Christensen, Rigmor Nordby Christensen, Viggo Clausen, Geert Drachmann, Bente Gad, Tove Grandjean, Per Hjuler, Monica Jaquet, Gerd Kjellerup, Ib Kofod, Landsarkivet i Viborg, Ellen Møller, Janne Normann, Felix Nørsgaard, Hanne Olsson, Esbern Philipson, Lars Peter Rømhild, Inge Sand, Johs. Steffensen, Ditlev Tamm og Gerda Witt-Hansen.

Opmærksomheden henledes på, at nogle af de nyerhvervede sager af forskellige årsager må holdes utilgængelige indtil videre.

Kort- og Billedafdelingen

En samling familiebilleder m.v. fra boet efter redaktør Sven Tito Achen.

En samling fotografier vedrørende kasernen i Wildersgade, fotograferet af Peter Mortensen. Fra fru Kirsten Mortensen.

En mindre samling signerede udenlandske fyrsteportrætter fra boet efter hofdame Alette Bardenfleth. Via landsretssagfører Jørn V. Hall, advokatfirmaet Jonas Bruun.

33 danske forfatterportrætter, fotograferet af Holt & Madsen. Fra ekspeditionssekretær Gert Brendstrup.

En stor samling udenlandske postkort og topografiske billeder. Fra lektor Sigurd Petersen.

Miniatureportræt, maleri på ben, p.t. uidentificeret. Barneportræt, helfigur, formentlig en prins, bærende Elefantordenen, stående foran militærlejr med telte, etc., hidrørende fra familien Schumachers papirer i det Plumske familiearkiv. Via Rigsarkivet.

En samling familieportrætter m.v. fra boet efter professor Jørgen Koefoed. Via lektor, civilingeniør Else Plejl, Danmarks Biblioteksskole.

En samling fotografier og negativer m.v. vedrørende civilingeniør Th. Helwegs ophold i Kina 1921-26. Fra Orientalisk Afdeling, Det kongelige Bibliotek.

En større samling postkort og udenlandske topografiske billeder, samt portrætter af danske skuespillere, fra boet efter lærerinde Johanne Marie Andersen. Via Næstved by- og egnshistoriske arkiv.

Der er erhvervet fotos taget af følgende: Arne Andreasen, Per Bak Jensen, Joseph Buemi, Henrik Bøegh, Marianne Grøndahl, Kurt Lesser, Bent Næsby, Mary Ross.

Orientalisk Afdeling

En samling kildemateriale til forskning i Japans nyere historie, Gendai shi shiryi, ialt 30 bind. Fra Japan Foundation.

51 titler omfattende dels monografier inden for områderne filosofi, buddhisme, ældre historie og kunsthistorie, dels kildemateriale til belysning af den historiske udvikling i Korea. Fra Korea Research Foundation.

Udenlandske Afdeling

The Encyclopedia of Religion. Et 16-binds værk med religionshistoriens nestor Mircea Eliade som hovedredaktør. Der er tre typer

En dykker i funktion - så tidligt som engang i 1470'erne! Dykkerdragten er af læder, kikhullerne af glas. Foroven holdes luftslangens udmunding flydende af to luftblærer. Fra Bert S. Hall: The technological illustrations of the so-called "Anonymous of the Hussite Wars". Wiesbaden 1979. - Anskaffet til Udenlandske Afdeling.

artikler i værket: historiske beskrivelser af de enkelte religioner, både de "store" skriftreligioner og de "små" skriftløse; tematiske behandlinger af religiøse fænomener, og endelig redegørelser for religions forhold til kultur, kunst, videnskab og samfundet.

Artiklerne er skrevet af et bredt spektrum af religionshistorikere, teologer, filosoffer, orientalske filologer og antropologer. Der er i udvælgelsen af dem lagt vægt på at inddrage mange bidragydere fra den ikke-vestlige verden. Det er et værdifuldt og meget nyttigt værk; det vil blive opstillet på Læsesealen.

PERSONALIA

Forskningsbibliotekar Steen Bille Larsen er 1. januar 1987 midlertidigt udnævnt til bibliotekskonsulent med henblik på reorganiseringssopgaver i Publikumsafdelingen.

Fotograf Bror Bernild (f. 1921). Kendt bl.a. for socialrealistiske optagelser fra 40erne og 50erne. Udgav således 1946 og 1961 bøgerne: "Kan vi være dette bekendt?" og "Sådan er Danmark". - Erhvervet til Kort- og Billedafdelingen.

Bibliotekar Helena Eimert deltog 22. januar 1987 i seminar om "Information - Resources - Management" på Danmarks Biblioteksskole.

Førstebibliotekar Ulf Haxen deltog i ICANAS (International Congress of Asian and North African Studies), hvor han leverede et foredrag: Ibn Sana'al-Mulk as Poet and Literary Critic.

Bibliotekar Ulla Jeppesen er 15. februar 1987 midlertidigt udnævnt til bibliotekskonsulent med henblik på reorganiseringsopgaver i Publikumsafdelingen.

Overbibliotekar Erland Kolding Nielsen deltog 20. februar 1987 i møde i Reorganiseringskomiteen for Centralinstitut for Nordisk Asienforskning i Åbo, Finland; deltog 19.-20. marts 1987 i Danmarks Biblioteksforenings årsmøde i Vejle.

Førstebibliotekar Olga Porotnikoff bidrog med et indlæg om "samspillet mellem indkøbspolitik og udlånspolitik set fra det indkøbende led", ved Danmarks Forskningsbiblioteksforenings internatmøde på Nyborg Strand 3.-4.2.1987 med titlen "Samfundets litteraturforsyning - fremtidens låneveje".

Fotograf: Bror Bernild. - Erhvervet til Kort- og Billedafdelingen.

Forskningsbibliotekar Stig Rasmussen besøgte 23.-28. marts 1987 institutioner og biblioteker i Halle/S og Leipzig i DDR, samt Museum für Völkerkunde i Leipzig med henblik på evt. at vise Det kongelige Biblioteks sommerudstilling 1986 der.

Førstebibliotekar Annika Salomonsen deltog 9.-10. februar 1987 i møde i styringsgruppen for NOSP i Helsingfors; deltog 26.-27. marts 1987 i møde i International MARC Network Advisory Committee (IMNAC) i London.

Overbibliotekar Erland Kolding Nielsen, førstebibliotekarerne Karl Krarup, Olga Porotnikoff og Annika Salomonsen, bibliotekar Ingelise Christensen deltog 3.-4. februar 1987 i Danmarks Forskningsbiblioteksforenings møde om Fremtidens låneveje på Nyborg Strand.

Bibliotekar Susan Vejlsgaard har 1984-86 været National Correspondent for Danmark i LIBERS kortgruppe.

Forskningsbibliotekar Eva Ørsnes deltog som medarrangør 22.3.-3.4.1987 i Nordisk Flintsymposium på Universitetets arkæologiske Institut.

